

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Maxime cum principibus viris philosopho esse disputandum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1372

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, ΠΕΡΓ

τῆς ὀπίμαλισα Ρεῖς τὴν ερμόσσει τὸν φιλέον-
φον Διαφένεσθαι.

ΩΡΚΑΝΟΝ ἐγκληπίσασθαι, καὶ φι-
λίαν θυμῷ μετέναψεν τοσούδεχαδί^τ
καὶ γεωργεῖν, πολλοῖς καὶ ιδίᾳ, πολλοῖς
οὐ καὶ δημοσίᾳ χρήσιμον ἐγκερπον γε-
νιπολιμόν, φιλοκάλων δέ τι καὶ πολιτικῶν
καὶ φιλανθρωπίαν, οὐχ (ὡς ἔνοιαν μί-
ζεσι) φιλεδόξων ἀλλὰ καὶ τοιωτίουν, φιλέδοξός δέ τι καὶ φιο-
δεῖς, οὐ φιλέμων καὶ φιλέλημος ἀκεφαλία παρῆστεν ἐξοσίᾳ καὶ
θεραπείᾳ κακός. ἐπειδὴ φιλονομίαν αὐτὸν φιλοσοφίας
δεόμενος; Σίμων εἰς θύμα μαχής σκυτότομος, πάλιον στοιχείων
μαπήντες, οὐκ Πειραιλέοντες Κάτανος, οὐαμοι τετραγένεσιν
καὶ τετρακοσίην αὐτοῖς Σωκράτης σκένειοις. καὶ Αἴγαντες ὁ
Χίος ἐπειδὴ πᾶσι διχελέγεται τοῖς βυλομένοις, ταῦτα σο-
φιαντακακῶς ἀκρύων, ὡφελεῖν εἰπεῖν καὶ τὰ θεριά λέγων συνέ-
ναν κακτικῶν τετράδες, ημεῖς δὲ φιλέσουμενα τοῖς δυνα-
τοῖς καὶ τὴν μεμονωτής, οὐτοράχειοις καὶ αὐτομέρεις γίνεσθαι
σωτῆτες. Οὐκ αὐτοὶ τοποί δέ τις φιλοσοφίας λέγος,
ἐστι ἐλιπόντα ποιῆν ἀγάλματα ἐπ' αὐταῖς Βαθύτερος
ἔσαστα, κατὰ Γίνδαρεν δὲ τὸν στεργάταν βούλεται ποιεῖν ἄν
αὐτοῖς ταῖς, καὶ τετρακοσίην μέμνυσα, καὶ κακτικὸς ὄρμας
θετεῖτο καὶ κρίσις ἀγαθοῖς ἐπειδὴ τὰ ὀφέλιμα, καὶ τετρα-
ράσις φιλοκάλων, καὶ φρεγίμα καὶ μέγεθος μὲν τετράποδος
καὶ αὐτοφαλείας, δι' ὧν τοῖς τετρέχοσι καὶ δυνατοῖς ὄμιλο-
σιοι πολιτικοὶ τετραμόρτερον. καὶ γάρ αὐτὸς δὲ φιλέ-
καλος, οἵδιον ὅφελμον οἰστεται τοῖς τετράδι πολλῶν βλέποντας
καὶ πολλοὺς φιλέσασθαι· καὶ φιλέσοφος φυχῆς ὀπίστελ-
σται τετραμόρτερον, διὸ τετράδι πολλῶν φευγτίουσαν ὥραν καὶ
πολλοῖς φευγεῖν καὶ φιλέσοφεῖν καὶ μικροτετράδες ὀφείλε-
σαν. καὶ γάρ εἰδενος ἡδὲ τοῖς τετράποδοις καὶ συναγω-
νίαις, οὐτορίσορετο τὸν Ηρακλέα καὶ πολλοὺς τὸν πάλακα, οὐκ
αὐτὸν ἔχαρε φρεαρυχῶν τὸν ἔχαπτα τοῦτο Κόρακος πέτρη τῶν
σιβωτικῶν σκένειν Αρέθουσῃ, ἀλλὰ ποταμὸν τίνος αενάοντος
πηγὰς αἰακαλύπτων πόλεις τε καὶ στρατοπέδοις καὶ φυτείαις
βασιλέων καὶ ἀλογονίας. ἀκεχόμενον δὲ οὐ μέρευ τὸν Μίναθεον
οὐαρτὴν ἀποκαλεῖσθας· τέτο δέ δέδειν (ὡς φιλονόμοις τοις)
ὄμιλοτὴν καὶ μαζητὴν. Σοῦδέ γε μίσθιτας, Σοῦδέ οικυρούς, οὐδὲ
αὐτοτετράποδος οὔσιον εἶ) θεῖν μαθηταῖς ἀλλὰ βασιλέας. οἷς
βίβουλίας θυμολύντις καὶ μικροσύνης καὶ γενεστητος καὶ με-
γαλοφευγούσις, πολύτες ἔμελον ὀφεληθίστεται καὶ ἀπο-
λάνθην οἱ χρώματοι. Θέρυγμον τὸ βοτάνιον λέγοντο μᾶς
αἰγάλεις τὸ σόμα λεβεύσοντος, αὐτὸν τε τετράποδον σκένειν καὶ
τὸ λειπόν τοῦ πόλιον οἰσαδαμα, μέγετος αὐτὸν δέξελη
τετραπλεθῶν. Τοιαύτην ἔχοντον αὐτοπροσαγόττης δυνάμεως
οὔστητα, πυρὸς δίκεια ὀπινεμομένην τὰ γάτιαν τακτή-
τασκιδναρέμενα. καὶ μηδὲ οὐ τοῦ φιλέσοφου λέγος εἴπει
ιδιώτην ἔνα λαίθη χάρεσθαι αὐτοτετραγμοσύνη καὶ τετ-
ραφονία εἴσατον, ως κέντρῳ καὶ Δραγήματι γεωμετρεικῷ

A decorative horizontal border at the bottom of the page, featuring a repeating pattern of stylized floral or scrollwork motifs.

PLVTARCHI LIBELLVS,

Maxime cum principibus viris
philosopho esse dispu-
tandum.

B V o d instituisti te in amicitiam
Sorani insinuare, eamq; ample-
cti & colere, quæ multis priua-
tim, multis etiā publice sit vtilis,
atq; frugifera futura: rē facis ho-
nestatis, reip. humanitatisq; stu-
diosæ homini conuenientē: non

ut nonnulli opinantur, ambitioso. Etenim hoc potius verū est, ambitiosum esse, & meticulosum eum, qui fugit vereturque dici adhærere iis qui in aliqua potestate sunt constituti, & eos demereret. Nonne enim homo ingenii culturæ patiens, & philosophia indigēs diceret: utinam Simo fierem cerdo, aut Dionysius litterator de Pericle vel Catone, ut mihi sicut illis adsideret ac colloqueretur Socrates? Aristo san-

C Chius à sophistis impeditus maledictis, quòd cum omnibus qui hoc vellent differeret: Optare se dixit, vt etiā bruta animalia intelligere possent verba ad virtutem incitantia. Nos vero potentum & principum virorum consuetudinem, tanquam agrestium & ferorum animalium, vitabimus? Non statuarii morem seruat philosophiæ oratio vt simulacra (quod est apud Pindarum) faciat in sua perpetuo hærentia basi. sed quidquid attingit, id industrium vult reddere, efficax atq; animatum, impetusq; ingenerat, & iudicia quibus id ad utilia incitetur, consilia honestatem respicientia, altitudinemq; animi cum mansuetudine

D & cautione coniunctam. Atque haec causa est, cur libentius cum eminentibus ac potentia præstantibus consuescant virti ciuiles. Quippe & medicus honestatis studiosus malit oculum sanare qui pro multis videat, multosq; custodiat: & philosophus promptior erit ad curandū animum quem pro multis procurare videt, & qui debeat multis sapere, philosophari, ac iusticiam colere. Nam qui peritus esset aquę inueniendę & conducendę, (quod de Hercule & multis veteribus narratur) is profecto nō oblectaret se in aliqua agri extremitate aperiendo fonte, qualis illa subulci est ad Corui saxum Arethusa: sed fluminis alicuius

E perennes fontes propagando ad vrbes, castra, agros
regum cultos atque lucos. Homerum audimus: qui
Minoem Iouis oaristam appellat: hoc est, Platone in-
terprete, familiarem atq; discipulum. non enim pri-
uatos homines, aut domi desidentes, ociososve, deo-
rum esse voluerunt discipulos: sed reges, qui pruden-
tiam, iusticiam, bonitatem ac magnanimitatem con-
secuti, ea ad omnium essent utilitatem conuersuri.
Eryngium herbam aiunt si vna capella in ~~los~~ sumat,
ipsam primum, mox totum gregem subsistere, donec
accedens pastor ori eam eximat: tantam vim celeri-
tatis odor eius habet, qui ignis in morem in proxima
quæque dissipetur atq; ea occupet. At enim philo-
sophica doctrina, si in priuatum aliquem incidat, qui
ocio gaudens, & corporis sui vſibus se tanquam cir-
culo ducto circumscribat, non propagatur ad alios,

sed in eo solo tranquillitate ac quiete facta euane-
scit. Si vero in principem virum ac in rep. versantem
rebusque gerendis deditum illabatur, eumque stu-
dio virtutis impleat, multis per vnum prodest. Tales
fuerunt Pericles Anaxagora, & Platone Dio præce-
ptore vissus, ac Pythagora principes Italorum. Cato
quidem ipse ab expeditione ad Athenodorum nau-
gauit. & Scipio Panætium accersiuit, cum esset lega-
tus à Senatu, ut quemadmodum Possidonius ait,

Inspiceret mores hominum prauosque bonosque.

Quid putas, fuit dicendum Panætio? si esses Cato, aut Pollux, aut alius quidam idiota, qui è medio vrbis te subducens per ocium in aliquo angulo syllagismos resolueret, ac de elenchis philosopharetur, libenter me tibi darem, tecumque essem: nunc quia Æmilii Pauli filius es, eius qui duos gessit consulatus, nepos Scipionis Africani à quo Annibal Carthaginensis vicitus est, nolo tecum philosophari. Quod autem dicitur, orationem esse duplicem, vnam intus contentam, Mercurii munus principis, alteram quæ enunciatur, Diaðtoron, hoc est administram & instrumenti vices gerentem: friuolum est, ac subiicitur huic dicto, Noueram hoc antequam Theognis exsisteret. Id autem nihil molestiæ adferat, quod & intus insitæ orationis, & enunciatiæ finem esse amicitiam, illius cum seipso, huius cum alio. Quem enim philosophia ad virtutem perducit, is homo redditur sibi ipsi concinens, nunquam seipsum culpans, pacque secum & amore perpetuo fruens,

Non est seditio in membris, contentio nulla est.

non rationi refragans animi motus, non cupidatum inter se concertatio, non cogitationi contraria cogitatio, non tanquam in confinio concupiscentiaz & pœnitentiaz asperum ac tumultuosum gaudium. Sed pacata omnia & amica, ac plurimorum bonorum fertilia, efficientiaque ut seipso quis gaudeat. Musam vero enunciatiuæ orationis præsidebam neque ante Pindarus dixit lucri cupidam esse atque operariam, neque (puto) nunc diceret: sed ob initiam atque imperitiam honesti communem Mercurium factum fuisse mercenarium atque vænalem. Non enim Venus quidem administris sui filiabus succensuit

Quod prime inuenes in fraudem inducere turpi

Instituere dolo:-

Instituere dolo:- Vrania autem, Calliope
& Cleo gaudeant iis, qui pecunia gratia doctrinam
profiterentur. Sed mihi videntur Musarum opera
& dona magis etiam quam Veneris philotesia, id est
amicitiae ergo data ac gratuita, esse. Etenim gloria
quam nonnulli finem orationis faciunt, tanquam se-
men & initium amicitiae in precio fuit. immo autem
omnino plerique gloriam pro benevolentia tribuunt:
putantes eos duntaxat a nobis laudari, quos diligi-
mus. Verum hi quidem, quo modo Ixion lunonem
persequens in nubem delapsus est, ita loco amicitiae
simulacrum fallax, & ad pomparam compositum, at-
que instabile amplectuntur. Sana mente praeditus
autem, si in rebus gerendis versetur, tantum cap-
tabit existimationem, quanta ob fidem quae ei habetur,
potentiam ipsius actionibus conciliet. Nam neque
iucundum est neque facile nolentibus prodesse: ut ve-
lin, fides faciet. Sicut enim lumen melius est viden-
tibus, quam non videntibus: ita gloria magis condu-
cit sentientibus quam neglectis. Qui vero omisso
reip. tractatione secum viuit, felicitatem in ocio &
quiete ponens, is eam quidem gloriam, quae in homi-
num turba, theatrisque publica prostat, ita ut Hippo-

A Άλλ' οὐ εἰς ποιόσας σκείνω γαληνών καὶ ποιήσαι, απέμα-
ρτυρικὸν σωματέλιπεν· αὐτὸν δὲ αρχοντος αὐθόρου καὶ πολιτικοῦ
καὶ τερατικοῦ καθάπτοντα, καὶ τούτον αἰδηπλοῦν καλοκα-
γαδίας, πολλοὺς δὲ εἰς ὄφελον, ὡς Αὐτοῖς γέρεσι Περι-
κλέσιον γενόμενος, καὶ Δίονι Πλάστεν, καὶ Πυθαγόρεος τοῖς
θεοτύποις τὸν Πατέρα. Κάτων δὲ αὐτὸς ἐπλάσεντος ἀπό-
στρατείας ἐπ' Αἴγαιόδωρον· καὶ Σκιτίων μετεπέμψατο Γα-
ρίπον, ὅπερ αὐτὸν οὐ γκλητος ἔξεπεμψεν, Αἴγαιόπονταν ὕδρια
τε καὶ δύνομίν υφορώιμον, ὡς φησι Ποσειδώνιος. Πάσην ἐδει-
λέγειν τὸν Πατέραν; Εἰ μὴ τὸν Κάτωναν Πολυδύνικον, οὐ
B πιᾶλλος ιδιώτης, πατέσσατον πόλεων ἀποδιθράσκειν βγ-
λέμνος, σέχανίᾳ τῷ καθ' ήσυχαν αἰαλύνων συλλογομοῖς
καὶ τεσσέλκων φιλοσόφων, ἀστρονομοῖς αὖτε τεσσερεῖς ἀρίτι-
καὶ σωμαῖς· ἐπεὶ δὲ φίος Αἰγαλίον Γαύλου τῷ διευπάτου γέ-
γονας γένοντος δὲ Σκιτίωνος τὸν Αἴγαιον τῷ νικήσαντος Αἰ-
γαλίαν τὸν Καρχηδόνιον, οὐκ αὖτε τεσσερεῖς φιλοσόφων.
Ζ δὲ λέγειν ὅπερ δύνο λέγειν εἰσιν, οὐ μὴ σιδηρέστερος, πηγαμονος
Ερμοῦ δῶρον, οὐδὲ σέχανίᾳ, Θάλασσας καὶ ὄρυζη-
κας, ἔωλόν τοι, καὶ ταπιτάτετα τῷ, Τουτὶ μὲν ἔδει τοῖν
Θέοιν γεγονέναι. σκεῦο μὲν οὐκ ἔνοχλότερεν, ὅπερ τῷ
C σιδηρέστερον λέγειν καὶ τὸ τεσσερεῖς φιλίατέλεος τοῦ, τῷ
μὲν τεσσερεῖς εἰσιν, τῷ δὲ τεσσερεῖς ἐπεργον. οὐ μὴ γὰρ εἰς δρεπήν σχε-
φιλοσοφίας τελευτῶν, σύμφωνον εἰσιν τῷ καὶ ἀμεριπον υφ-
έαντος καὶ μεσὸν εἰρίνων καὶ φιλοφρεσιών τῆς τεσσερεῖς ε-
αντὸν αὖτις παρέχεται τὸν αἴρετον.
Οὐ δάσις, οὐ δῆνεις
στάσιμος σέχανίᾳ εολίν, οὐ πάθος λέγων διεπειθεῖς, οὐ χρό-
μης μάχη τεσσερεῖς ὄρμιν, οὐ λογομοδίας τεσσερεῖς λογομονά-
τιβασις, οὐχ ὡς φρέσκοι μεδοσίων τοῦ ὄπιτημοι τοσοῦ τῷ με-
τανοῦντος, Ζ τεχνὴ καὶ τεχνῆδες καὶ τὸ ἥδη μένον, ἄλλ
δύναμιν ποιήται καὶ φίλα, καὶ ποιοῦται πλείστων τυγχάνειν
D αγαθῶν, εαυταῖς χαίρειν ἔνατον. τῷ δὲ τεσσερεῖς φιλίατέλεος τοῦ
μοδοτον οὐ Γίναεσσος οὐ φιλοκερδῆς φησίν οὐδὲ ἐργάτων εἰ-
τεστερον, οἵμην δὲ μηδὲν τοῦ, ἄλλ' ἀμοιβαί καὶ ἀπειροκα-
λία τὸν κανόνον Ερμοῦ, ἐμπόλαιον καὶ ἔρμιαδον ἔμεσατο.
οὐ γὰρ μὲν Αἴγαιον τῷ τεσσερεῖς πόλεων δυνατοῖσιν ε-
μίνειν, ὅπερ τεσσερεῖς μύσεα μηχανόσαντο καταχέειν νεανί-
σκον· οὐδὲ Οὐρανία καὶ Καλλιόπη καὶ Κλειώ χαίροντοι τοῖς
σεργηνείᾳ Θραμμεγμάτοις τὸν λέγειν. ἄλλ' ἐμοιγε δοκεῖ
τὰ τεσσερεῖς μουσῶν ἐργα καὶ δωρεαὶ μᾶλλον τὰ τοῦ Αἴγαιον
φιλοτίστα εἰ-
Ζ καὶ γέρος ἐνδόξον ὅπιν τῷ λέγειν ποιοῦται
τέλος, ὡς δρεπή καὶ στέρνα φιλίατέλεος μᾶλλον δὲ
ὅλως οὐ γε πολλοὶ κατέβονται τὸν δόξαντα ταῦτα, νομίζοντες
ημᾶς μὴ μόνον ἐπιφενεῖν οὐδὲ φιλεῖν μὲν οὐδὲν πι μὲν
Ιξίων διώκων τὸν Ηρευόλιαθενεῖς τῷ νεφέλων, οὐτε
αὐτὸν τῆς φιλίας εἰδῶλον ἀπατηλὸν καὶ πληγυεικὸν καὶ
τεσσερεῖμνον τὸν λαζανόσοτον. οὐδὲ νοῦν ἔχειν αὐτὸν πολι-
τίας καὶ τεσσερεῖσιν αἰατρέ φησι, δεῖστε τοῦ δικτύου τοῦ τοσοῦτος
ὅση δύναμιν τεσσερεῖσι τεσσερεῖσι σκηνῇ τῷ ταρσένει τοῦ διδώσων.
οὐτε γὰρ μὴ βουλομένοις, οὔτε ράδιον, ὡφελεῖν, βούλε-
αται δὲ ποιεῖ τὸ πιστεύειν. ὡς φρέσκοι τῷ φρέσκοις μέλλοντο
E τοῖς έλεποισιν οὐ τοῖς έλεπτοις, οὐδὲ τοῖς δόξαι τοῖς αἰδηνο-
μάνοις οὐ τοῖς μητηρῶρα μέλλοντο. οὐδὲ τοῖς αἰπηλαγμένοις τῷ ταχε-
να τραπέτῳ, καὶ συντελεῖσιν οὐδὲν, καὶ ταχαδὸν σύντουχα καὶ τεσσε-
ρυοστά τοῖς.
Ζ οὐδὲν, καὶ ταχαδὸν σύντουχα καὶ τεσσε-
ρυοστά τοῖς αἰπηλαγμένοις τῷ ταχενα τραπέτῳ, καὶ συντελεῖσιν οὐδὲν,
οὐδὲν, καὶ ταχαδὸν σύντουχα καὶ τεσσε-
ρυοστά τοῖς αἰπηλαγμένοις τῷ ταχενα τραπέτῳ, καὶ συντελεῖσιν οὐδὲν,
οὐδὲν, καὶ ταχαδὸν σύντουχα καὶ τεσσε-
ρυοστά τοῖς αἰπηλαγμένοις τῷ ταχενα τραπέτῳ, καὶ συντελεῖσιν οὐδὲν,

λυτος ἀπωθεν αἰγιος τὸν ἀσπάζεται, τῆς δέ γε τῷ θερικῷ
τῇ ἐλλογίμων οὐδὲ αὐτὸς καταφεύγει. πλοῦτον δὲ καὶ δό-
ξαν ἡγεμονικῶν καὶ δύναμιν τῷ φιλίᾳς οὐ διώκει, οὐ μὲν
οὐδὲ φύγει τῶν περιστάτων μετεῖπεν. οὐδὲ γέ τοις κα-
λοῖς τῷ νέων διώκει καὶ αἰγίους, ἀλλὰ τοὺς διαγάγους καὶ
κροτίους καὶ φιλομάχεις. οὐδὲ οἷς ὥραις καὶ χρήσισσαι
πεταὶ καὶ αἴδος δεδίπλεται τὸν φιλέσσοφον, οὐδὲ ἀποστέλλει
απελαύντων αἵμιντον πειμελεῖας τὸ κάλλος. οὐ πάς οὖν α-
ἴδιας ἡγεμονικῶν καὶ δύναμεως αἰδρὶ μετεῖπεν καὶ αἱρεῖ
περιστάτων, οὐδὲ φέξεται τὸν φιλίῳ καὶ αἰγαλέων, οὐδὲ φο-
βοῦ προστεταῖ αὐλικὸς αἰχνητὴ καὶ θεραπεύκτης. Οἰ γάρ
Κύαριν φύλαγντες αἱ θερπανταί τοις οὐ-
γαδαῖ προπλόντοις, καὶ οἱ περιστάτων οὐδέποτε καὶ ἡγεμονικῶν
φιλίᾳν ἔχοντες. οὐδὲ οὖν αἱ περιστάτων φιλέσσοφος οὐ φύ-
γεται τοὺς ποιούτους, οὐ δὲ πολιτικὸς καὶ αἰγαλέων αὐτῷ
αἰχνεύν, οὐδὲ συχλαῖν, οὐδὲ πειμελεῖαν τὰ ὄπα ταῦτα παραλέ-
ξειν αἰχνεύσι καὶ σοφιστικῆς, βουλευμάτων οὐ καρφωτοῖς οὐδε-
λεγέμνοις καὶ γράψαντοι σωτὸν παραδίπνοις. Σπείρω
δὲ αἴρεσσεν δώδεκα ἡμερῶν ὅδον Βερέκυτα χωρεῖν. Εἶτα
μὴ μόνον φιλογεωργὸς, ἀλλὰ καὶ φιλέσσοφος, οὐδιονταί
ἐσπειρετὴν ζεούτους τρέφειν δυναμένων, οὐ τὸ Αἰνιδένους
σκείνοχείδιον, οὐ μόλις αὐτὸν αὐτὸν αἰγάρηκε. εἰ δέ σε
πρόμην τὴν οἰκυπεδίην ἀπασπεῖ πειρέφειν παραποδμον.
καὶ τοι Επίκυντος τογαδὸν τὸ ταῦθα διάτητο τῆς ιουγίας,
οὐδὲ τὸν αἰκλύσα λιμένι καὶ καφῆ, θέμενος, τῷ δὲ πά-
ρεν, δὲ ποιεῖν, οὐ μόνον καλλιον ἀλλὰ καὶ οὐδεῖν εἴναι φιον.
γαρέσι γέτεν οὐτοις γόνιμον έστιν οὐδὲ χάρις. ἀλλὰ σοφὸς
οὐδὲ ταῖς χάρισι τὰ οὐρανατα τέλμον, Αγγαῖον καὶ Εὐ-
φροσύνην καὶ Θάλειαν. Τοῦτο γάλλοντον καὶ χα-
ρεῖν τὸ ταῦθα διόπτην τὰς χάριν πλεῖον έστιν καὶ πειρώπερον.
διὸ τῷ πάρεν δὲ αἰχνεύοντα πολλάκις, αἱ δέ αἰγαλλονταί
τῷ δὲ ποιεῖν. δὲ δὲ ποιοσοι πολλοῖς οἱ ποιοῦτες αἰγαλοῖς
οὐ πολλοῖς δέοντας καὶ ζωτικούς, οἱ δὲ παραφεύροντες ἡγε-
μόνας οὐ βασιλεῖς οὐ τυράννους διάβολοι καὶ συκεφάλιτοι
κελάκες, τῶο ποθέτων ἐλαύοντας καὶ κελάζοντας, κα-
τέλαφος οὐκ εἰς μίδην κύλικα φαρμακον ἐνθάλοντες θα-
νάτουν, ἀλλὰ εἰς πηγὴν δημοσία ρέοντας, οὐδειμάτους πάν-
τας οὐδειν. οὐδὲ οὖν τοῖς Καλλίου καμαδουράρους κέλε-
κες λέγοντοι, οὐ πῦρ οὐ σίδηνος γέτεν χαλκὸς εἰργει μὴ
φοιτᾶν θῆται δεῖ πνον, καὶ τὸν Εὔπολιν τοὺς δὲ Αἰπολοδώρους
τῷ τυράννου καὶ Φαλάρειδος καὶ Διονυσίου φίλους καὶ σωτῆρες
ἀπετυμπνίζον, ἐτρέλων, καὶ στεπήματος, στα-
γῆς ἐποιοῦτο καὶ καταρέποντος, οὐ σκείνων μὴ αἰδηκω-
τῶν ένα, ζεύτων δὲ πολλοὺς δὲ ένος τῷ δρόχοντος οὐτοις οὐδὲ
ιδιώτας σωμάτες, οὐδέν τοις στεπήματος ποιοῖσον έσωτοις αἰλύπους
καὶ αἰδηκωτοῖς καὶ περιστρεψοντος. οὐ δὲ αἴρχοντος ηδος αἴφαιραν
μερησίν οὐ γάμιλα εφ' οὐδεὶς οὐγκετούσιν, ξέποντα
δημοσία φιλέσσοφει καὶ τὸ κείον ἐπινορθώσατο, οὐ πομπές
διοικεῖσαν. τοῖς ιερᾶσσιν αἰδῶ καὶ ιημίναι αἱ πόλεις νέμου-
σσιν, οὐτογαδὰ τῷδε τῷ θεάν οὐ μόνον αὐτοῖς καὶ φίλοις
καὶ οἰκείοις, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν αὐτοῦτας τοῖς πολίταις. καὶ
τοὺς θεοὺς οἱ ιερεῖς οὐ ποιοσοι αἰγαλον δοτησαν, ἀλλὰ
ζεούτους οὐτοις τοῦτον οὐτοντοις. τοὺς δὲ αἴρχοντας οἱ σωτῆ-
ρες τῷ φιλέσσοφων δικαιοτέρους ποιοσοι οὐ μετεῖπεροις καὶ
περιστρεψον, εἰς τῷ δὲ ποιεῖν, οὐτε καὶ χάριν τοῖς έστιν μᾶλλον.

A lytus Venerem eminus, ipse castus, salutabit: bonorum tamen ac celebrium virorum de se opinionem nequaquam negliget. diuitias autem, & principe dignam gloriam ac potentiam in amicitiis neque se stabitur neque si modice affluant, auersabitur. Nam neque formosos adolescentes sectatur, sed modestos, compositos, & discendi cupidos: neque quibus forma, flos atatisque & venustas adest, reformidat: neque culturæ dignos ob pulcritudinem reicit. Ita dignitate & potentia principe digna praeditus homo ciuilis ac moderatus, non abstinebit amando & diligendo: nec verebitur aulicus appellari & qui principem colat.

B Nam qui Venerem fugiunt nimis mortalium,
A Egrotant...

& qui bona sectantur, itidem errant gloriam & gratiam apud principes fugiendo. Philosophus ergo rebus gerendis abstinens tales non fugiet. Ciuilis etiam amplectetur eos, audieque audierit, nihil obturbans, neq; aures intempestiuis atque sophisticis collocutionibus interpellans: sed volentibus illis disseverare gaudens, colloquens, vacans, & conuersans.

Bis sex dierum consero viam, solum
Berecynthiam regionem...

C Is si non tantum agriculturæ studiosus, sed etiam humanitatis fuisset, maluisset profecto cōserere agrum tot alendis sufficientem, quām Antisthenis illum a�ellum, quem ægre ipsi rursus exēmisti. quod si te interrogarem, orbem terrarum obire totum recuso. At vero Epicurus bonum in altissima quiete, tanquam in portu ab vndis tuto ac silente collocans, beneficium dare non modo pulcrius, sed etiam iucundius esse ait quām accipere. Nil enim tam est ferax gaudii, atque gratia. & sapuit, qui Gratiis nomina imposuit, Aglaiae, Euphrōsynes, & Thaliæ. Maior enim & purior est læticia dantis. Itaque sæpe pudet accipere beneficium: semper cum gaudio gratificamur aliis. Bene autem multis faciunt, qui eos bonos reddūt, quorum opera multi indigent. sicut contra qui principes, reges, tyrannosq; solent corrumpere sycophantæ, calumniatores, atq; adulatores: ab omnibus profligantur atque puniuntur: ut qui lethale venenum non in vnum aliquem iniecerūt calicem, sed in fontem publicum, & quo vniuersos vti norint. Sicut igitur Calliç illos in comedie traductos adulatores Eu-polis ait, non igni, non aere, non ferro arceri posse ne ad cœnam commeent: Apollodori autem tyranni, & Phalaridis, & Dionysii amicos atq; familiares exquisitis suppliciis peremerunt, dirisq; deuouerunt: quod illis vnum iniuria affidentibus, hi per vnum principem multos læderent, ita qui cum priuato consuescit philosophus, efficit vt is seipsum nulla molestia, nullo damno afficiat, placideque viuat: qui vero principis alicuius malos mores corrigit, animumque ad officium dirigit, is quodammodo publice philosphatur, optimumque publicum emendat quo omnes gubernantur. Sacerdotibus ciuitates honorem habent, eosque venerantur, quod bona ii à diis non sibi tantum, suisque amicis & familiaribus, sed in commune omnibus ciuibus precantur. & vero ii deos non faciunt bonorum largitores: sed cum tales suapte sint natura, eos obsecrant. Principes philosphi cum iis versantes iustiores faciunt, moderatores, & ad beneficentiam propensiores: vt par sit eos etiam magis gaudere. Mīhi quidam faber lyram

F F illis vnum iniuria affidentibus, hi per vnum principem multos læderent, ita qui cum priuato consuescit philosophus, efficit vt is seipsum nulla molestia, nullo damno afficiat, placideque viuat: qui vero principis alicuius malos mores corrigit, animumque ad officium dirigit, is quodammodo publice philosphatur, optimumque publicum emendat quo omnes gubernantur. Sacerdotibus ciuitates honorem habent, eosque venerantur, quod bona ii à diis non sibi tantum, suisque amicis & familiaribus, sed in commune omnibus ciuibus precantur. & vero ii deos non faciunt bonorum largitores: sed cum tales suapte sint natura, eos obsecrant. Principes philosphi cum iis versantes iustiores faciunt, moderatores, & ad beneficentiam propensiores: vt par sit eos etiam magis gaudere. Mīhi quidam faber lyram

quoque eo libentius videtur alacriusque fabricatus, si sciret, eum, qui habiturus eam esset, canendo Thebas muris circumdatum, ut fecit Amphion, aut Lacedemoniorum seditionem pacaturum, ut fecit Thales. itemque gubernaculū conficiens, si gubernatorem eo intelligeret usurum ad regendā Themistoclis prætoriam nauem propugnantem pro Græcia, Pompeiive prædones maritimos exscindentis. Nonne hoc etiam de sua doctrina statuet philosophus: ea imbutum ciuilem atque principem virum in publicū utilem futurū, ius dicendo, leges condendo, malos puniendo, bonos augendo? Evidem narium opificem bonum aliqua cum voluptate arbitror clauum fabricaturum, si audiat eo gubernandam Argo nauim illam ab omnibus celebratā: neque tam alacriter carpentarius aratrum currumve constructus, ut axones in quos Solon suas sit leges inscriptus. Et quidem doctrina philosophica ubi in animum principis ac ciuilis viri inscripta habet, vim legis adipiscitur. atque eo nomine in Siciliam nauigauit Plato, sperans se id consecuturum, ut Dionysius in agendo decretis philosophiae tanquam legibus vtereatur, eaque factis representaret. sed Dionysium inuenit instar libri, in quo quæ scripta sunt, rursum expungit solent, iam sordibus & maculis refertum, neque tyrannidis tanturam dimittente, quam temporis longinquitas penetrabilem iam & indelebilem reddiderat. Oportet autem tales, dum in cursu adhuc & motu sunt vitia, bonas amplecti disputationes.

PLVTARCHI, AD PRIN-
cipem ineruditum.

PATO à Cyrenæis rogatus, vt leges ipsis scriptas relinquiceret, rempublicamque constitueret, recusauit: quod diceret difficulter Cyrenæis leges posse ponи, rebus eorum ita laxis: ac nihil ita esse petulans, ferox, atq; imperio reluctans, atque est homo rebus, vt videtur, secundis fruens. Itaq; difficile est imperantibus consilium de imperio dare. verentur enim doctrinam, vt pote imperaturam ipsis, admittere, ne potentia ipsorum præstantiam ea rationibus officii subiugans minuat. Quippe ignorant isti Theopompi Spartanorum regis consilium, qui cum primus Spartæ regibus ephoros adiunxisset, exprobranti vxori quod filius regnum minus quam accepisset ipse relicturus esset: respondit, Tanto id maius esse relicturum, quanto firmius. nimia enim vehementia ac immoderata regni potentia, remissa: simul cum inuidia periculum declinavit. Et tamen Theopompus imperio tanquam magno fluvio ad alios deriuato, quantum iis dedit, tantum sibi ipse ademit. Doctrina autem philosophica in principe habitans, eiusque custos & tanquam consiliarius, potentia veluti nimis habiti corporis maiorem iusto vim detrahens, id relinquit quod est sanum. Sed plerique principum atque regum ob ammentiam imitantur imperitos statuarios, qui putant magnos ac validos visum iri colosso, si eos admodum diuaticatis cruribus, distentosque & hiantes singant.

A ἐργάσασθαι τῷ περιθυμότερον, μαθίσων ὡς ὁ Πάντιον κτητορὸς τὴν λύραν μέλλει δὲ Θηβαῖον ἀποτελεῖσθαι· ὡς δὲ Αἰμφίων, ἢ τὴν Λακεδαιμονίων σάσιν πάνειν ἐπάδων καὶ περιθυμόντος, ὡς Θαλῆς· καὶ τέκιων ὄμοιώς, πηδάλιον δημιουργῶν ἡδύτηνα, πιθόμονος ὅπε τοῦτο τὴν Θεμιτοκλέους ναυαρχίδα κιβερνήσει περιπολεμοῦσαν τῆς Εὐλάδος, ἢ τὴν Γορηπήσιον τὰ πειρατικὰ καταναμαχεῖσθαι. Πότιον οἴεται τῇ λέγου τὸν φιλόσοφον, Διανούμνον ὡς ὁ τῶν παρελαθῶν πολιτικός αὐτορρύγημοντος, κειμὸν ὄφελος ἔσται, δικαιοδοτῶν, νομοθετῶν, κατέχειν τὰς ποιητικές, αὐξανούσις
B θειάκεις καὶ ἀγαθοίς; ἐμοὶ δὲ δοκεῖ καὶ ναυπηγὸς ἀετοῖς ήδιον ἐργάσασθαι πηδάλιον, πιθόμονος ὥπε τοῦτο τὴν Αἴργανον κιβερνήσει πᾶσι μέλουσαν· καὶ τεκέντης σὸν τὸν οὐτωκαπονθάσιον ἀρδεῖν περιθύμος ἥπαξεν, ὡς περ ἀξονας οἱ ἔμελε Σόλωντος νόμους ἐγχαράξειν. Καὶ μήτι οἱ λόγοι τῶν φιλόσοφων, εἰς ψυχῆς ἱγμονικῶν καὶ πολιτικῶν αὐτοῖς ἐγκεφαλοῖς Βεβαίως καὶ κρατήσωσι, νόμον δύναμιν λαμβανόσιον. Ἡ καὶ Γλαύκων εἰς Σικελίαν ἐπλεύσων, ἐλπίζων τὰ δύο ματαρά νόμους καὶ ἐργαποῖσιν σὺν τοῖς Διονυσίοις περιήμασιν διὰ βῆρε Διονύσιον, ὡς τῷ βιβλίον πελίψιον, ήδη μολυσμένη αἴσπλεων, καὶ τὴν Βαφίν σὸν αἰνέντα δὲ τυραννίδος, σὺ πολλῷ γεόντα διδυσκοὶ δύσται καὶ διέκπλυσεν δρομάγοις ἔντας ἐπιδεῖ τῷ γεντῶν αἴπλαμ-
C έργοντα λέγων.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Περὶ ἡγεμόνα ἀπάρδευτον

LΑΤΩΝΑ Κυριωδοις παρεκάλεσαν
μους τε γραφαλμον απεις Σποληπειν,
και διεκεστησατη πολιτειαν ο ιπαρη-
ποστο, φίσας χαλεπον εις Κυρηναϊοις //
νομοθετειν ουτως θυτο χρονιν. ουδειν γιδ
ουτω Γαύρον και βαχικαιδεσαρκον αις α-
νηρέψι εις παραγιας δοκευσης επιλεσιν οιαν μενος. διο τοις αρχου *Vide Salles*
ορατ: αι
Σοφον
ιντιο.
E αις αρφαρχοις (αις αρφαρχοις φοβοις), μη τι εξοριας αιτη-
ζαγαθον κελευση οι κεφικενι δουλωσαμενος. ου γιδισσοι
τα Θεοπομπου τη Σπαρινατων βασιλεως, οις αρχητος οι
Σπαρτητοις βασιλειοις ιαταιζας τους εφόρους, ειτα οιν-
διζομενοι ιποτηγιανησ ει τοις παισιν ελαχιτονα αιδειωσι
η δεχηνης παρελασε, Μειζονα μηδεν (ειπεν) ουσα και βεβαι-
οτερον. Εγιδισσοφορον αινεις και ακρατον αιτης, αμα οι φθόνοι
διεφυγετη κινδυνον. και τοι Θεόπομπος μηδεις ετεροις το της
δεχηνης αις αρφαρχοις μεγαλειρθρον παροχετευσα ειδηνος,
οσσον αλλοις εδωκεν, αιτης τεικεν φει οι εικ φιλεσσοφίας Εις αρ-
χην παρεδρος και φύλαξ εγκεποκιαθεις λέγεται, οις αρφαρ-
F ξιας τη δυναμεως τη θητοφαλεις αφαιρειν, Σπολειπει το ι-
καινον. Διλα τουω γικεχοντες οι πολλοι την βασιλεων και
δεχην παν μημονη τους αιτεχνους διδριαντοποιους, οι γομι-
ζεσι μεγαλεις και αδροις φαινεταις τους κελεωσους, αι διεβε-
επιχειρας σφορδρα και διετελαδηνοις και κεγηνητας πλαστηρι